

درباره نویسنده

سویدا مانی اوینگ وکیل مدافع حقوقی دادگاه های انگلستان بود. او مدرک وکالت خود را در سال 1986 از دانشگاه کمبریج دریافت نمود. سپس موفق به کسب مجوز لازم برای حضور در دادگاه های دعاوی واشنگتن دی سی و مرلند گشت. جایی که پانزده سال با موفقیت به کار وکالت پرداخت، یازده سال در بخش خصوصی و چهار سال به عنوان مشاور حقوقی در زمینه ی حقوق بین الملل در مرکز مشاورین قضائی آمریکا. وی هم اکنون یک محقق و نویسنده در زمینه ی امنیت اجتماعی است.

سویدا مانی در یک خانواده ی مومن در کنیا متولد شد و در تمام دوران زندگی اش به دیانت بهائی معتقد و مؤمن بوده است. وی در مؤسسات امری مختلف در سطوح ملی و محلی به خدمت پرداخته، سال های متوالی هم به طور رسمی و هم غیررسمی با کودکان، جوانان و بزرگسالان بهائی کار کرده و به آن ها در آشنائی هرچه بیشتر با هویت بهائی شان و استحکام آن یاری داده . او هم چنین کنفرانس ها و سخنرانی های متعددی را در

سفرهای بسیارش به اقصی نقاط جهان در زمینه‌ی دیانت بهائی و
ارتباط و هماهنگی آن با نیازهای امروز جامعه بشری ارائه داد.

27 راه کار عملی ایجاد هویت بهائی در اطفال

سویدا مانی اونینگ

با مقدمه ی دکتر پیتر خان

ترجمه :تینا حائری

فهرست عناوین

- مقدمه
- معرفی
- آنچه که می‌توانید در خانه انجام دهید
- در فعالیتهای جامعه بهایی شرکت فعال داشته باشید
- خانه‌ی خود را به محلی برای برگزاری فعالیتهای امری تبدیل نمائید
- نتیجه
- لیست کارهایی که باید انجام دهید
- یادداشت

هر طفلی ممکن است که سبب نورانیت عالم گردد

و یا سبب ظلمانیت آفاق شود.

(متحباتی از مکاتیب صفحه ۱۲۷)

مقدمه

والدین هیچ مأموریت و مسئولیتی خطیرتر از مراقبت از فرزندان و آماده سازی آنها جهت مواجهه با چالش‌های دوران نوجوانی و بزرگسالی بر عهده ندارند.

وظیفه‌ی والدین تنها به تهیه غذا و مسکن و تأمین سایر نیازهای مادی فرزندان محدود نمی‌گردد. حتی این مسئولیت با ایجاد شرایط تحصیلی برای تأمین شغل و موقعیت اجتماعی

مناسب نیز به کمال خود نمی‌رسد، هرچند تهیه و تأمین چنین مواردی کاملاً ضروری است. والدین تنها زمانی مأموریت و وظیفه‌ی خویش را به نحو اکمل به انجام رسانده‌اند که فرزندان خود را در درک و پرورش هویت خویش یاری دهند تا فرزندان قادر شوند خود را بشناسند، هدف از خلقت و حیات خویش را بدانند و بیاموزند که چگونه می‌توانند در ایام حیات‌شان بر روی کره زمین مسرور و مؤثر باشند.

چنین مواردی در حیطة ارزش‌های معنوی و مذهبی قرار دارند. در طول تاریخ والدین همواره از باورها و اعتقادات مذهبی‌شان در تعلیم و تربیت روحانی فرزندان‌شان یاری گرفته‌اند.

امروزه مخصوصاً در جوامع غربی، بنابر دلایل متعددی تعلیم و تربیت روحانی فرزندان وجهه‌ی غلطی به خود گرفته. چرا که در اغلب موارد این تعلیمات به منزله‌ی آشنان کردن فرزندان با یک سیستم خشک و مقید و انعطاف‌ناپذیر (همراه با اعتقاداتی که معمولاً سرشار از تعصبات افراطی و حتی سرزنش سایر باورهاست) می‌باشد و به نظر می‌رسد که تعلیمات مذهبی و

روحانی مانع آزادی افکار می‌گردد و در بسیاری موارد شوق و روح تحقیق و تحری را که لازمه پیشرفت جامعه است از میان می‌برد و مانع بروز و شکوفایی خلاقیت و ابداع و نوآوری می‌گردد.

جای چندان تعجیبی نیست که تعداد روز افزونی از والدین تا حدّ بسیار زیادی نسبت به تعلیم و تربیت روحانی فرزندان بی‌اعتنا شده و آن را نادیده می‌انگارند و نتیجه اسفبار چنین غفلتی چیزی جز تربیت فرزندانی فارغ از ارزش‌های متعالی، با دیدگاه‌های مادی و محروم از موازین روحانی (موازینی که می‌توانست آن‌ها را در مواجهه با خطرات و چالش‌های دنیای پیچیده مادی هدایت و یاری نماید) نخواهد بود.

دیدگاه دیانت بهائی در مورد تربیت فرزندان از چنین افراط و تفریط‌هایی به دور است و این مسئله را تصریح و تصدیق می‌نماید که والدین باید فرزندان‌شان را با معیارها و ارزش‌هایی بار بیاورند که بتوانند هادی آن‌ها در مسیر زندگی‌شان بوده و رفتار و سلوکی روشن‌فکرانه به آن‌ها عرضه نماید. آن‌ها را در پرورش حس خلاقیت یاری دهد و روح تحری و جستجو و پیشرفت را در آنان

بپرورد . این‌ها خصایص و ویژگی‌های راهبردهائی است که والدین باید خواهان به کارگیری آن‌ها در تعلیم و تربیت فرزندانشان باشند .تابدین ترتیب مسؤلیت خطیر انسانی در جهت پیشبرد جامعه‌ای روبه رشد نسل به نسل انجام گیرد.

از دیدگاه دیانت بهائی به هر فردی هم سرشت و ذات معنوی که سرچشمه نیکی‌ها و خوبی‌هاست و هم سرشت مادی که منشأ برخی صفات بی‌ارزش و حتی پلیدی‌هاست اعطا شده . هدف تعالیم دیانت بهائی آن است که اسبابی فراهم آورد تا هر فرد قادر گردد صفات نیک و پسندیده خود را در سایه‌ی این سرشت و ذات معنوی بپرورد.چرا که در غیر این صورت سرشت مادی بر فرد غالب شده و مانع رسیدن او به کمال حقیقی می‌گردد .

سرور حقیقی و ابدی تنها از طریق آزادی از قید و بندهای مخرب مادی و تعهد و تلاش دائم برای پرورش صفات روحانی حاصل می‌گردد.

کتابی که در دست دارید حاوی راهکارهای عملی و مناسب برای والدینی که خواهان به کارگیری تعالیم و احکام

بهائی در پرورش فرزندان و عمل به موجب آثار امری هستند می‌باشد.

سویدا مانی در تهیه و تنظیم این کتاب از بینش و دیدگاه عمیقش نسبت به تربیت اطفال و آموخته‌های چندین ساله‌اش در زمینه‌ی رفتار با فرزندان و هم‌چنین از تجربیاتش هم به عنوان فردی که در خانواده بهائی پرورش یافته و هم به عنوان مادری مسؤل و متعهد بهره‌جسته . و به این ترتیب نقش بسزائی در مسأله‌ی تعلیم و تربیت ایفا نموده .مسأله‌ای که برای تمام افرادی که حیات خویش را وقف بهبود و اصلاح عالم انسانی می‌نمایند بسیار حائز اهمیت است .

پیترخان

اسرائیل، حیفا

مارچ 2004

معرفی

«تعلیم اطفال و تربیت نونهال های بنت اسی از اعظم صفات درگاه کبریاست

(نجاتی از کتاب حضرت بهاء الله جلد ۱، صفحه ۱۲۰)

«وظیفه ی مقدس والدین آن است که اطفال را به شئون و آداب کامل بهائی تربیت

نمایند» (نقل ترجمه از مجموعه آثار مبارکه درباره ی تربیت بهائی صفحه ۹۵)

شاید دشوارترین وظیفه و چالشی که ما به عنوان والدین بهائی در دنیای امروز با آن روبرو هستیم این است که فرزندانمان را آن گونه بیروبریم که نه تنها در گفتار بلکه در اعمال بهائینی مؤمن و مستقیم و فداکار باشند . به عبارت دیگر فرزندی که قلوبشان مجذوب خالق بی‌همتایشان و ارواحشان شیفته‌ی عشق حضرت ابهی و ایمانشان نسبت به حضرت بهاءالله راسخ و خلل ناپذیر و اعمالشان بازتابی از تعالیم و احکام او باشد.

یعنی فرزندی که منش و فضائل آن‌ها با شکوه هرچه تمام‌تر بدرخشد و نمونه و تجسمی از کمال انسانیت باشند، فرزندی که درستی و راستی خلل‌ناپذیرشان زبازد بوده و نهایت آمال و آرزویشان خدمت به هموعان و اصلاح عالم بشریت باشد. فرزندی که در اعمالشان ثابت قدم بوده و حیاتشان را وقف خدمت به امرالله خواهند کرد و مربیان شیوا و بی‌پروای امرالله و قهرمانان دلیر و محافظان دین‌الله خواهند بود .

بدین معنا که فرزندی به بار آوریم که مأموریت و مسؤولیت منحصر به فردی را که به عنوان افراد بهائی در دوره‌ی حیاتشان بر

عهده دارند درک نمایند . فرزندانى که در حصن امرالله مصون بوده و قادر باشند در برابر نیروهائى که در جوامع امروز افراد را به مسيرى برخلاف آن چه آثار بهائى از ما خواسته است مى کشاند، مقاومت نمایند.

جای چندان تعجبى نیست که به نظر بسيارى از ما والدین، این وظیفه و مأموریت دشوار و حتى گاهى رعب آور است . مسؤلیت تعلیم و تربیت روحانى و هدایت فرزندانمان به طور مستقیم و محکم بر روى شانهاى ما والدین بهائى قرار گرفته است و هرگز نمى توانیم از زیر بار این مسؤلیت شانه خالى نمايیم . این يکى از بزرگ ترین مسؤلیت های زندگى مان بلکه بزرگ ترین مسؤلیت تمام دوران حیات مان است.

امروزه به علت شرایط زندگى هایمان این مسؤلیت به مراتب دشوارتر و با چالش های بیشترى همراه گردیده . این مسئله به طور اخص در جوامع غربى صدق مى کند، جایی که فقط تعداد اندكى از ما از نعمت و موهبت داشتن خانواده های بزرگ و پرجمعیت در کنارمان بهره مند هستیم . خانواده هایى که در تعلیم

روحانی فرزندانمان ما را یاری و مشورت و اندرز دهند . به همین جهت گاهی در مسیر پرورش و تربیت فرزندانمان خود را عاجز و درمانده می‌یابیم.

اگرچه جوامع بهائی در سراسر عالم همواره سعی دارند با برنامه‌های آموزشی منظم و سیستماتیک فرزندان را با حقایق دیانت بهائی، تاریخ دیانت و احکام و تعالیم آن آشنا و مانوس سازند، اما این آموزش‌های سیستماتیک به تنهایی کافی نمی‌باشد. فرزندانمان برای این که از یک هویت نیرومند بهائی برخوردار باشند (هویتی که در مشکلات اجتناب‌ناپذیر زندگی راه‌گشا و هادی آنان باشد) به تعلیم و تربیتی بیش از آنچه که هفته‌ای یک بار در کلاس‌های درس اخلاق و کلاس اطفال و سایر کلاس‌های امری می‌آموزند نیاز دارند.

کتاب راهنمایی که در دست دارید، برخی اقدامات عملی را برای کمک به تعلیم فرزندانمان و ایجاد هویت بهایی در آنان به شما پیشنهاد می‌نماید . پیشنهادهاتی که نتیجه‌ی مذاکرات من با بسیاری از والدین بهائی می‌باشد.

اگرچه برخی از آن‌ها در مسیر تربیت فرزندان‌شان بیشتر و برخی کمتر موفق بوده‌اند، اما در هر حال این والدین بهائی اقدامات مختلف را تجربه کردند و بسیاری نکات را آموخته‌اند و نتیجه تجربیات خود را در مورد این که کدام یک از راه‌کارها بیشتر و کدام یک کمتر مؤثر واقع شده با ما در میان گذاشتند. جوانان و بزرگسالان بهائی و برخی از افراد متخصص در زمینه تعلیم و تربیت، سایر منابع مؤثری بودند که اطلاعات خود را در مورد این که چه عواملی به آن‌ها کمک کرد که امروز به بهائینی مؤمن و مخلص مبدل گردند در اختیار من قرار دادند.

پیشنهاداتی که در این کتاب ارائه نموده‌ام به ترتیب اهمیت و اولویت عنوان نشده بلکه آن‌ها را به سه بخش تقسیم نموده‌ام: اقداماتی که می‌توان در خانه انجام داد، شرکت فعال در فعالیتهای جامعه بهائی و تبدیل خانه به محلی برای اقدامات امری.

به عقیده‌ی من برای این که به بهترین نتیجه در تربیت فرزندان بهائی نائل شوید لازم است که کلیه اقدامات بخش اول را

به همراه حداقل دو اقدام از هریک از دو بخش دیگر ترکیب کرده و در زندگی و تربیت فرزندانان به کار گیرید.

اگر چنانچه موفق نشدید همهٔ این اقدامات را به مرحله عمل درآورید نباید احساس گناه و دل‌سردی نمائید، بلکه بکوشید ابتدا تعداد کمی از فعالیت‌ها را که مناسب شرایط و خانواده‌ی شما می‌باشد بیابید و سپس خود را ملزم و متعهد سازید که این فعالیت‌ها را به صورت مرتب و منظم انجام دهید. برای مثال چنانچه شما یک خانواده‌ی بهائی دور افتاده از جامعه‌ی بهائی هستید ممکن است انجام اقدامات بخش دوم و سوم برایتان دشوار به نظر برسد، در نتیجه ترجیح دهید که بیشتر بر روی راه‌کارهای بخش اول تمرکز نمائید.

زمانی که می‌کوشیدم دخترم را در سایه امرالله تعلیم و تربیت نمایم از دیدگاه‌ها و آموخته‌های والدین و حتی فرزندان بهائی که با من مذاکره می‌نمودند بسیار بهره‌گرفتم. امیدوارم که این آموخته‌ها و تجربیات به همان اندازه برای سایر والدین که

آماده‌ی تجربه‌ی این مأموریت شگفت‌انگیز و خطیر هستند مفید
واقع شود.

این مجموعه را با عشق و خلوص به نسل آینده تقدیم می
کنم . نسلی که تمام امیدها و آروزهایمان را در آنها می‌بینیم .
نسلی که در نهایت، مسئولیت خطیر و سنگین فتوحات آینده‌ی
دیانت بهائی بر شانه‌های ایشان خواهند بود.

اقداماتی که می‌توانید در خانه انجام دهید

- خواندن و شنیدن سرودها، مناجات‌های امری و تلاوت
آیات‌الله هر صبح و شام

”به فرزندان تعلیم دهید که آیات‌الله را هر صبح و شام تلاوت نمایند.“

ترجمه‌ی مبارک حضرت عبدالبا

از میان تمام تجربیات عنوان شده، آن چه که به عنوان مؤثرترین اقدام و راهکار برای ایجاد هویت بهائی در اطفال بر آن تأکید شده، این است که فرزندانمان با صدای دل‌نشین مناجات یا نماز یا آیات‌الله که توسط یکی از والدین با خلوص و احساس هرچه تمام‌تر تلاوت می‌شود از خواب برخیزند، این اقدام مخصوصاً در ساعات آغازین صبح‌گاه بسیار مؤثر می‌باشد.

برخواستن از خواب با صدای گفتگوی والدین با خداوند همانند یک معجزه عمل می‌کند و از آن به عنوان قوی‌ترین ابزار برای ایجاد هویت بهائی در اطفال یاد می‌شود. تمام کسانی که چنین تجربه‌ای را در کودکی داشته‌اند از آن به خوبی و با قدردانی و سپاس نسبت به والدین‌شان یاد می‌کنند و بیان می‌دارند که شنیدن صدای دعای والدین‌شان به آن‌ها احساس عشق و امنیت می‌دهد. خود من احساس گرم عشق و محبتی را که صبح‌گاهان با صدای مناجات مادرم تجربه می‌کردم؛ هرگز فراموش نمی‌کنم.

خواندن دعا و مناجات با صدای بلند در صبح و شام نه تنها تأثیر ماندگاری بر روح فرزندانمان دارد بلکه آن‌ها را در به خاطر سپردن و یادگیری این ادعیه یاری می‌دهد .

تکرار مکرر و خالصانه آیات الهی باعث می‌شود که فرزندان بدون تلاش و کوشش آن‌ها را به خاطر سپارند و هم چنین بر روح و ذهن آن‌ها تأثیر شگرف دارد.

یکی دیگر از فواید این اقدام آن است که با این کار والدین الگوی مناسبی در اطاعت از یکی از اساسی‌ترین احکام و تعالیم حضرت بهاءالله برای فرزندان‌شان خواهند بود: حکم "اتلو آیات الله فی کل صباح و مساء"

زمانی که فرزندان کمی بزرگ‌تر شد از او دعوت کنید که در جمع دعای خانوادگی حداقل روزی یک بار شرکت نماید. بهتر است این جمع در صبح، زمانی که فرزندان از هوشیاری و دقت و تمرکز بیشتری برخوردارند برگزار شود. به آن‌ها گوشزد نمایید که باید در این جمع با سکوت و احترام حاضر شوند و آن‌ها را در

شرکت در دعا و مناجات یاری دهید چه چیزی بهتر از این برای آغاز یک روز خوب؟ حضرت عبدالبهاء شرکت اعضای خانواده مخصوصاً فرزندان را در جمع دعای صبح‌گاهی بسیار تشویق فرمودند. ایشان می‌فرمایند:

”روی آوردن به درگاه خداوند در صبح، هنگام برای فرزندان سرور و شور به

ارمغان می‌آورد.“

(ترجمه‌ی بیان حضرت عبدالبهاء نقی از آثار حضرت عبدالبهاء به نقل از میت العدل اعظم و ترجمه مرکز

بانی ۱۹۸۷)

به علاوه این اقدام، عادت دعای صبحگاهی را در فرزندان درونی می‌نماید. عادت‌تی که ایجاد آن در کودکی بسیار آسان اما در بزرگسالی اندکی دشوارتر است.

- نماز خواندن در حضور فرزندان

یکی دیگر از راه‌کارهای مفید و مؤثر در راستای ایجاد هویت بهائی در اطفال خواندن نماز در حضور فرزندان است. در این حالت فرزند، پدر یا مادرش را در حال گفتگو با خداوند و اطاعت از یکی از مهم‌ترین احکام پروردگار می‌بیند. این اقدام فواید بسیار به دنبال دارد.

فرزندتان بدون تلاش نماز را به خاطر می‌سپارد و حفظ می‌کند و حالت خضوع و فروتنی همراه با نماز را فرامی‌گیرد. مهم‌تر آن که در این حالت فرزند پدر و مادرش را در حالت احترام و تواضع در پیشگاه خداوند می‌یابد. این یکی از مؤثرترین راه‌ها برای ایجاد عشق به خداوند در قلوب فرزندانمان است.

فرزند به طور طبیعی می‌کوشد تا خصوصیات عشق، احترام و خضوع نسبت به خداوند را از والدینش تقلید کند.

باید برای فرزند توضیح داده شود که پدر یا مادر در حال خواندن نماز بوده و از وی تقاضا شود که در این زمان از پرسه زدن در اطراف پدر یا مادر خود و دویدن و ایجاد سر و صدا بپرهیزد و آرام و با احترام نسبت به خداوند و والدینش در آنجا حضور داشته باشد. در اغلب اوقات فرزند درخواست می‌کند که حضور داشته و نماز خواندن پدر یا مادرش را ببیند. تا زمانی که سکوت و احترام را رعایت کند، باید حضورش بلا مانع باشد و حتی به این کار تشویق شود. در نهایت ممکن است فرزندان خواهش کند که در نمازتان شرکت نماید. زمانی که صرف خواندن نماز با حضور فرزندان می‌شود، زمان بسیار شگرف و گران‌بهای است که رابطه‌ی روحانی و معنوی میان شما و فرزندان را می‌پرورد. هر دوی شما خاطره‌ی این لحظات ارزشمند را همواره به یاد خواهید آورد.

- ذکر الله ابهی

فرزندتان را تشویق کنید که در هنگام برخورد و ملاقات با شما از ذکر الله ابهی استفاده کند .

برای مثال زمانی که فرزندانتان از خواب برمی‌خیزد، شما باید به او الله ابهی بگویید و از او انتظار داشته باشید که با شادمانی و بشاشت به شما پاسخ دهد .و یا هنگام ورود به خانه حتماً از ذکر الله ابهی استفاده کنید .هم‌چنین فرزندتان باید عادت کنند در همه‌ی مواردی که سایر احواء را چه در ضیافت، چه در کلاس‌ها و هر جای دیگر ملاقات می‌کنند با نزاکت از ذکر الله ابهی استفاده کنند .علاوه بر این ذکر الله ابهی باید آخرین کلامی باشد که قبل از خواب بر زبان فرزندتان جاری می‌شود .به فرزندتان بگویید که حضرت عبدالبهاء این اسم را اسم آسایش، امنیت، سعادت، نور، عشق و وحدت خوانده اند.

برای فرزندتان توضیح دهید که علت آن که ذکر الله ابهی تا این حد برایمان حائز اهمیت است آن است که این ذکر بیانگر والاترین اسماء الهی است، اسم اعظم است .حضرت شوقی افندی در این باره فرموده‌اند "اسم اعظم الله ابهی به این معناست که

حضرت بهاء‌الله با اعظم اسامی خداوند ظاهر شده‌اند به بیان دیگر
ایشان اعظم ظهور الهی می‌باشند"

– استفاده از شمایل حضرت عبدالبهاء و نشان اسم اعظم

فرزندان طبیعتاً مایلند از والدین خود تقلید نمایند .
بنابراین علاوه بر شمایل مبارکی که در اتاق نشیمن یا پذیرایی یا
اتاق خودتان نصب شده سعی کنید شمایل و قابی کوچک به
فرزندتان تقدیم کنید که مخصوص خود او باشد .این قاب را می
توانید در اتاق خواب کودکتان قرار دهید تا یادآور هویت فرزندتان
و عشقش به حضرت عبدالبهاء و سبب آرامش و تسکین وی باشد .
مهم است که به فرزندتان بیاموزید که با شمایل مبارک با
احترام و تواضع رفتار نماید .مثلاً به او بگویید که هرگز نباید آن را
بر روی زمین بیاندازد .هم چنین ممکن است مایل باشید اتاق
فرزندتان را با تابلویی از اسم اعظم الهی بیارایید . بهتر است که
معنا و مفهوم اسم اعظم و عظمت و اهمیت آن را تا حدی به

فرزندتان تفهیم نمایید. هم چنین می‌توانید عکس‌های مختلف امری و یا برخی از آیات و بینات مبارکه را (مثلاً در مورد فضائل اخلاقی) در قاب‌های زیبا در اتاق فرزندتان قرار دهید. چنین اقداماتی بسیار مفید واقع گشته و فضائل و کمالات بهایی را که باید در فرزندتان نهادینه گردد یادآوری می‌نماید.

- تفکر و تعمق

تفکر و تعمق مفتاح ابواب اسرار است "

(ترجمه از خطبات حضرت عبداله‌اء)

تفکر در آیات الهی به ما یاری می‌دهد تا درک عمیق‌تری نسبت به امر حضرت بهاء‌الله به دست آوریم. فرزندانمان نیز باید از کودکی بیاموزند که با تلاوت و تفکر در آیات به حبل عنایت پروردگار متمسک گردند و روز به روز در ایمانشان راسخ‌تر گردند.

برای این که روش صحیح تعمق و تفکر را به فرزندانمان بیاموزید باید به آنها نشان دهید که خودتان چگونه این کار را انجام می‌دهید، در این جریان آنها را قدم به قدم همراهی کنید. برای مثال بعد از دعای صبحگاهی قسمتی از آیات الهی را با صدای بلند تلاوت نمایید، سپس بر روی یک جمله از آن تمرکز کرده و از خود بپرسید که این جمله چه معنا و مفهومی داشته و چگونه می‌توانیم آن را در زندگی روزمره به کار گیریم. عقیده و نظر خود را با سایر اعضای خانواده در میان گذارید. به این ترتیب فرزندان می‌بینند و می‌آموزند که شما چگونه درک و فهمتان نسبت به آثار را بیان می‌نمایید. فرزندان را تشویق کنید که او نیز به همین ترتیب عمل کند. در این کار او را یاری دهید. سوالات

ساده‌ای مطرح کنید و پاسخ‌های ممکن را پیشنهاد نمایید . به همین ترتیب چنان‌چه در زندگی با مشکلی روبرو هستید و در مورد آن تفکر و تعمق می‌نمایید، مسأله را در صورت امکان با فرزندتان در میان گذاشته و نظر او را جویا شوید و باهم برای حل مشکل دعا کرده و آن‌چه را پس از دعا به ذهنتان می‌رسد با او در میان گذارید. فرزندان را نیز تشویق کنید که پس از خواندن دعا دقایقی سکوت کرده و بکوشند تا پاسخ مسائل و سوالات خود را بیابند برای پاسخ دادن به سوالات و تقاضاهای فرزندتان همیشه در دسترس باشید.

- با فرزندتان در حفظ و به خاطر سپردن آثار و الواح همکاری نمایید .

”حفظ الواح و آیات محکمات و احادیث بسیار موافق“

(مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی ص ۵۹)

یکی از فعالیت‌هایی که انجام آن به طور منظم در خانه به عهده والدین می‌باشد حفظ ادعیه و مناجات و الواح و بیانات مبارکه است. در این مورد نیز رمز موفقیت نظم و ترتیب و تکرار در این کار است. برای مثال یادگیری یک مناجات یا لوح در هفته قابل اجرا می‌باشد حتی حفظ یک مناجات در ماه نیز قابل تحسین است. به این ترتیب فرزند شما در طول یک سال دوازده مناجات را از حفظ خواهد شد. مناجاتی را که فرزندتان در حال حفظ کردن آن است چندین بار در روز با صدای بلند بخوانید. پس از هربار خواندن مناجات را به قسمت‌های کوچک‌تر تقسیم کنید و از فرزندتان بخواهید که هر قسمت را پس از شما تکرار کند. تعجب نکنید اگر فرزندتان با استفاده از این روش مناجات را در طی دو یا سه روز از بر شد. معنی کلمات را برای فرزندتان توضیح دهید. حتی کودکان دو یا سه ساله نیز قادرند به طور حیرت‌انگیزی معانی بسیاری از کلمات و عبارات پیچیده را درک نمایند.

روش‌هایی از قبیل حفظ ادعیه به کمک آهنگ و موسیقی و یا اجرای نمایشی معانی و مفاهیم برخی عبارات نیز در حفظ و یادگیری آن‌ها مؤثر خواهد بود. اما باید دقت کنیم که حرمت آثار حفظ گردد. و چنین اقداماتی با احترام و تواضع نسبت به آثار صورت گیرد. این کار کمک می‌کند تا مفاهیم روحانی موجود در آثار در ذهن فرزندانمان نهادینه گردد.

- خواندن داستان‌های امری

”بچنین می‌توانند از کتاب مطالع‌الانوار که در اختیار شماست حکایات و سرگذشت‌های جالب و مفید در باب ایام اولیه امر، که استماع آن‌ها مورد علاقه‌ی مخصوص اطفال است تنظیم نمایند. بچنین قصص و روایاتی از حیات حضرت مسیح و حضرت محمد و سایر انبیای الهی موجود است که اگر برای اطفال بیان شود، هر نوع اوہام و تعصبات مذہبی را زائل خواهند نمود، اوہام و تعصباتی ممکن است از افراد سا‌نخوده که دارای عرفان محدودتری هستند فرا گرفته‌باشند.“

(نقل ترجمه از صفحه ۹۳، مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت باطنی)

کودکان داستان‌ها را دوست دارند. حتی برخی از آن‌ها قصه‌های محبوب و مخصوص برای وقت خواب دارند که بسیار مورد علاقه‌شان بوده و از دوباره و دوباره شنیدن این داستان‌ها لذت می‌برند. بسیاری از ما والدین خواهان آن هستیم که با خواندن حداقل یک داستان قبل از خواب برای کودکانمان، عادت و علاقه و مهارت مطالعه را در آنان بیوریم. چرا برای این منظور داستان‌های امری را برگزینیم.

عادت به خواندن قصه‌های امری قبل از خواب ما را مطمئن می‌سازد که هرشب فرزندمان یک داستان امری را می‌شنود و نیازی به انجام این فعالیت در طول روز نیست، کودکمان هرشب در انتظار شنیدن داستان شب خواهد بود. به علاوه چه چیزی بهتر از این که ذهن فرزندتان در زمانی که به خوابی آرام فرو می‌رود به داستان‌های امری مشغول باشد؟

خوشبختانه داستان‌های زیادی در مورد شخصیت‌های برجسته امرالله در دست داریم. داستان‌هایی مربوط به حیات حضرت بهاء‌الله، حضرت عبدالبهاء و داستان‌هایی در مورد

قهرمانان، شیرمردان و شیرزنان صدر امر. هم چنین داستان‌هایی با روح بهایی که به بیان اصول اخلاقی و فضائل روحانی هم‌چون یگانگی و برابری پرداخته‌اند نیز وجود دارد. علاوه بر این‌ها داستان‌های بسیاری به جهت آموزش فضائل و کمالات عالی‌های هم‌چون محبت و صداقت که هر فرد بهائی خواستار رسیدن به آن‌هاست، در دسترس همگان است.

علاوه بر این‌ها آثار هنری امری بسیاری برای کودکان تولید شده و تنها کاری که باید انجام دهیم این است که طی برنامه‌ای منظم و مدرن حداقل هر شب ده دقیقه را به این کار اختصاص دهیم. چنین اوقاتی ارزشمندترین و لذت بخش‌ترین و خاطره‌انگیزترین لحظاتی هستند که هر پدر یا مادری می‌تواند با فرزندش سپری کند.

زمانی که این داستان‌ها را برای فرزندان می‌خوانید ممکن است او سوالاتی عمیق و پرمعنا در مورد خداوند، خلقت انسان، حیات پس از مرگ و سوالات دیگری از این قبیل بپرسد.

این فرصتی عالیست تا با فرزندان گفتگویی عمیق، ارزشمند و پرمفهوم داشته باشید، چرا که معمولاً قبل از خواب پس از آن که دعا و مناجات شبانه تلاوت شده فضایی آرام و بی‌دغدغه برقرار است. این لحظات آرام و صمیمی فرصت‌های مغتنمی جهت آموزش مطالب جدید به فرزندان هستند، زیرا در چنین شرایطی کودکان از آرامش و آمادگی کافی برای پذیرش و درک مفاهیم و افکار جدید به خصوص مضامین عمیق روحانی، برخوردار می‌باشند. علاوه بر همه این‌ها مزیت دیگر این کار آن است که، ذهن ناخودآگاه فرزندان در طول شب، آنچه را آموخته پردازش و مرور می‌کند.

- اجرای داستان‌های امری

“اجرای نمایش‌ها، اهمیت و فیروزی گذشته و واجد قوه‌ی تعلیمی کثیر بوده و باز هم خواهد بود.”

(ترجمان حضرت عبداله‌ء)

کودکان دوست دارند داستان‌هایی را که شنیده یا خوانده اند، اجرا کنند. شما می‌توانید از این علاقه فرزندان بهره برده و

آنها را تشویق کنید که داستان‌های امری مورد علاقه‌شان را اجرا کنند و حتی می‌توانید این کار را به یک فعالیت خانوادگی تبدیل کرده و همه‌ی اعضا در آن شرکت نمایند.

فواید بسیاری از این کار عایدتان خواهد شد. تمرین و اجرا باعث می‌شود که فرزندتان وقایع و مطالب داستان را بهتر به خاطر بسپارد. اجرای عملی و فیزیکی داستان کمک می‌کند که داستان از مرحله بیان و گفتار فراتر رفته و عمیقاً ذهن فرزندتان را درگیر کرده و در آن جای گیرد.

همکاری سایر اعضا و بحث در مورد عناصر و شخصیت‌های داستان نیز درک او را عمیق‌تر می‌نماید. مهم‌تر از همه این‌ها این است که اجرای دسته‌جمعی داستان‌ها در خانواده برای فرزندان لذت‌بخش و سرگرم‌کننده خواهد بود و ذهنیت مثبت و خوشایندی را نسبت به امرالله در ذهن او ایجاد خواهد کرد. این فواید شگرف به ایجاد هویت بهائی در فرزندتان کمک بسیاری خواهد کرد.

– خواندن و نواختن اشعار و ترانه‌های بهائی

”موسیقی بهر می است موثر و الهی، غذای روح و جان است. در اثر قدرت و جاذبه‌ی آن، روح انسانی اعتلا حاصل نماید. موسیقی را کیفیت سگفت انگیزی است که قلوب اطفال را شدیداً متاثر می‌سازد. زیرا دلهای آنان پاک و طیب است و احسان را تأثیر عظیمی در آنهاست.“
(نقل ترجمه‌ی میان حضرت عبدالباقر از صفحه ۱۱۹، مجموعه آثار مبارکه درباره‌ی تربیت بهائی)

موسیقی می‌تواند با تأثیرات عمیق و باور نکردنی‌اش فرزندان را بر سر شوق آورده و روح و ذهن آنها را تعالی بخشد. موسیقی وسیله‌ای است که می‌توان به کمک آن بدون هیچ تلاشی کلام خداوند را به فرزندان آموخت. چنانچه آلت موسیقی خاصی را می‌نوازید بکوشید هر هفته یا حتی هر روز برخی از آهنگ‌های امری را بنوازید و همراه فرزندتان بخوانید. هر اندازه می‌توانید آوازهای امری را بخوانید و آن را به صورت یک سرگرمی و تفریح در آورید.

چنانچه سازی را نمی‌نوازید سرودهای امری را تهیه کنید(امروزه تعداد بسیار زیادی مناجات و بیانات و سرودهای امری را با سبک‌های مختلف موسیقایی در دسترس داریم) حتی در مواقعی که در حال انجام فعالیت‌های دیگری هستید نیز می‌توانید سرودها و آوازهای امری را به صورت آهنگ زمییه بشنوید . مثلاً در هنگام انجام فعالیت‌های هنری یا بازی و یا قبل از خواب و استراحت . خواهید دید که پس از مدتی چگونه این آهنگ‌ها روز به روز در ذهن فرزندتان جای می‌گیرد و فرزندتان آن‌ها را از بر کرده و با آن‌ها احساس شادی و شغف می‌نماید . تعدادی از این سی‌دی‌ها را در ماشین خود قرار داده و در مسافرت‌های طولانی یا کوتاه حتی در مسیر رفتن به خرید، مدرسه، دکتر و هر جای دیگر از شنیدن آن‌ها لذت ببرید. این آهنگ‌ها احساس آرامش و رهایی از استرس را در شما و فرزندتان ایجاد کرده و با کلام الهی مأنوس تر می‌نماید. آن‌ها هم چنین یادآور عشق و عقیده و حضور روح ایمان در تمام جوانب زندگی‌مان خواهد بود.

- جلسات هفتگی خانوادگی تزئید معارف

“اصول تعلیم حضرت بهاء‌الله را باید واحد بعد واحد به وقت مطالعه کرد تا معلوم و مرکوز
ذهن و قلب واقع شود و شمار سپردن ثابت قدم و قوی نور شوید.”

(ترجمه بیان حضرت عبداله‌اء خطبات، خطابه حضرت عبداله‌اء پاریس ۱۹۱۷)

هیچ چیز مؤثرتر از آن نیست که الگوی رفتاری مناسب
برای فرزندانمان باشیم چنانچه در تلاشید تا یک عادت یا فضیلت
را در فرزند خود درونی و نهادینه کنید باید خود شما آن فضیلت
را به طور مستمر در عمل نشان داده و فرزندان را به الگو گرفتن
و همکاری با خود دعوت کنید.

برای مثال چنانچه می‌خواهید فرزندان در مورد آثار
بهائی فردی آگاه و مطلع و دانا باشد لازم است دو کار انجام دهید:
اول آن که به او کمک کنید تا به مطالعه و تفکر و تعمق در آثار
مقدسه علاقمند گردد (مثلاً مطالعه آثار را به طریقی برایش لذت
بخش نمایید) و دوم آن که به کمک او برنامه‌ای مدون و مرتب

برای مطالعه آثار و الواح برایش تهیه کنید(حداقل دوبار در هفته
زمانی را به مطالعه اختصاص دهید)

یکی از راه‌های ساده و سرگرم کننده آن است که یک
شب در هفته به تعمق و تأمل خانوادگی در آثار بپردازیم . یک
کتاب را انتخاب کنید و به طور سیستماتیک در جمع خانوادگی
شروع به مطالعه آن نمایید . به نوبت هر قسمت را بخوانید و افکار
و عقایدتان را در مورد قسمتی که مطالعه شد با یکدیگر در میان
گذارید . این تأمل و تفکر فرصت ارزشمند دیگریست که طی آن
می‌توانید بحث‌ها و گفتگوهای بسیار مؤثری با فرزندان خود داشته
و با عمیق‌ترین افکار و نظراتشان در مورد آثار مبارکه آشنا شوید .
آن‌ها را یاری دهید تا هرچه بیشتر آثار را درک نموده و در این
بحر غوطه‌ور گردند . مانند آنچه که در بخش اجرای داستان‌های
امری در خانواده انجام می‌دادید . تأمل و تفکر در مورد آثار بهائی در
جمع خانوادگی نیز باعث تقویت رابطه‌ی میان شما و فرزندان
گشته و خاطرات زیبایی از اتحاد و همکاری در خانواده در ذهن
فرزندان به جای می‌گذارد.

چنانچه در مورد انتخاب کتاب مردد هستید. آثار بهائی راهنمایی‌های وسیعی در این زمینه به ما ارائه نموده است.

حضرت ولی امرالله مطالعه ی گلچینی از آثار مبارکه، ایقان، مفاوضات و قرن بدیع را تشویق می فرمایند و حضرت عبدالبهاء توصیه می فرمایند که کلمات مکنونه و الواحی همچون طرازات، کلمات و تجلیات و اشراقات و بشارات را با امان نظر بخوانید(مکاتیب ص ۹۲ جلد ۳)

همچنین حضرت ولی عزیز امرالله بر اهمیت مطالعه و تمرکز بروی الواح مبارکه ی وصایا که گویای تاریخ بهایی و اساسی ترین احکام دین الله می باشد تاکید می نمایند.

فرزندانی با سنین بالاتر ممکن است خواهان آن باشند که در مورد برخی مسائل اجتماعی روز در آثار تحقیق و بررسی نمایند. و موضوع را در جمع خانواده مطرح کرده و مورد مطالعه قرار دهند و در مورد به کارگیری آن در زندگی بحث و گفتگو نمایند. فرزندان به تناسب سنشان می‌توانند در انتخاب موضوع مورد بحث و در جمع‌آوری آثار مربوطه مشارکت نمایند.

این روش آن‌ها را با روح آثار و روش‌ها و ابزار جستجو و تحقیق در آثار بهائی آشنا می‌سازد. در نهایت آشنائی با زندگی

مظاهر مقدسه الهی و تعالیم آنها برای فرزندان بسیار مفید و مؤثر است و به آنها کمک می‌کند تا بر تعصبی که ممکن است نسبت به سایر ادیان داشته باشند فائق آیند.

یک از فواید جانبی تعمق و تفکر منظم بر آثار به همراه فرزندان، علاوه بر ترقی ایمان و ایقان او، آن است که با این کار اعتماد به نفس فرزند شما در مورد علم و دانشش نسبت به آثار بهایی افزایش یافته و او را قادر می‌سازد تا بدون ترس و خجالت به تبلیغ امرالله بپردازد.

- به فرزندان بیاموزید که از احکام امرالله اطاعت نمایند

آنچه از برای اطفال در مقام اول و رتبه‌ی اولیه لازم است تعلیم کلمه‌ی توحید و شریع الهیه است. چه که من دون آن نشیئه الهیه حاصل نمی‌شود و در همدان آن صد هزار اعمال مکروهه غیر معروفه و اقوال غیر طریقه ظاهر می‌گردد.

(مجموعه آثار مبارکه درباره تریتم بهایی ص ۱۲)

”امر نمودیم در ابتداء آداب و احکام دین تریتم نمایند“

(مجموعه آثار مبارکه درباره‌ی تربیت بهایی ص ۱۶)

یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌هایی که به عنوان والدین بهایی عهده‌دار هستید آن است که احکام بهایی را به طور کامل به فرزندتان بیاموزید و او را یاری دهید تا اهمیت و لزوم اطاعت از این احکام را درک نمایند. بر اساس آثار مبارکه تعلیم احکام باید یکی از اولین قدم‌ها در تربیت فرزندان بهایی باشد.

این امر مستلزم آن است که در مورد روش تربیتی که در حال حاضر در پیش گرفته‌ایم تجدید نظر کنیم. چرا که اغلب، تعلیم احکام را به عنوان یکی از آخرین مراحل در تربیت فرزندانمان لحاظ می‌کنیم.

به چند دلیل مهم است که فرزندتان عمیقاً با احکام الهی آشنا شود و از آن‌ها پیروی نماید. اولین دلیل آن است که اطاعت از احکام الهی کلید خوشبختی و سرور ابدی فرزندتان در زندگی است. توضیح و اثبات این مسأله به فرزندتان کار چندان دشواری نیست برای مثال رعایت حکم عفت و عصمت فرزند شما را از انحرافات ناگوار دوران نوجوانی و جوانی حفظ می‌نماید و یا حکم

اجتناب از مشروبات الکلی فرد را از بروز رفتارهای ناشایست ناشی از شرب الکل مصون می‌دارد. دومین دلیل مهم این است که اطاعت از احکام دین به ما کمک می‌نماید که فضائی را که برای ارتقاء روحمان در عالم بعد، بدان‌ها نیازمندیم، در خود بپروریم. برعکس، سرپیچی از این احکام مانع ترقی روحانی ما در عوالم بعد خواهد بود. این واقعیت باید انگیزه‌ای بسیار قوی برای فرزندان ما در جهت اجرای احکام دین باشد. سومین دلیل برای اجرای احکام آن است که فرزندانمان باید این احکام را به خاطر عشقی که به خالق خویش و تمایلی که به کسب رضایت و خشنودی او دارد انجام دهد و همواره ترس از دست دادن محبت خداوند را در دل داشته باشند. ایجاد خشیه‌الله در فرزندان کاملاً لازم است. چراکه این قوه آن‌ها را از ارتکاب رفتارهای ناشایست باز می‌دارد و برای حفظ آن‌ها در مسیر مستقیم و صحیح زندگی امری ضروری است. اگرچه بسیاری از ما والدین از تعلیم خشیه الله به فرزندان خود غفلت می‌نماییم ولیکن حضرت ولی امرالله به ما یادآوری می‌فرمایند که:

”نفوس انسانی از برای حفظ نظام در رفتار و کردار خویش اکثر به خشیه انچه نیازمند مکر معدودی قلیل که صاحب ترقیات روحانی عظیم بوده صرفاً عشق و محبت یزدانی محرک اعمال و افعال ایشان است“.

(نقل ترجمه از مجموعه نصوص مبارکه در مورد تربیت بهائی ص ۱۰۹)

آنچه که باید به عنوان خشیه الله در وجود فرزندانمان نهادینه گردد در واقع باید همانند ترس و نگرانی فرزند از ناراحتی و تنبیه والدین باشد نه رعب و وحشت از یک وجود مستبد.

حضرت ولی امر الله به ما می فرمایند که:

”باید به اطفال تعلیم نمود که ترس ما از خداوند به علت آن نیست که او را ظالم یا بی رحم می شماریم بلکه یم ما از جهت عدل و داد الهی است که اگر عمل خلافی مرتکب شویم که متوجوب عذاب و عقاب باشد حق تعالی به مقتضای عدالت خویش ممکن است ما را مورد مجازات قرار دهد“.

(مجموعه نصوص مبارکه در مورد تربیت بهائی ص ۱۱۶)

در مواجهه با وسوسه‌های گروه‌های همسالان و تأثیرات قوی اجتماع تنها حصن حصینی که فرزندانمان را مصون می‌دارد، همانا اطاعت محض از احکام الهی و خشیه‌الله است.

علاوه بر دلایلی که برای اطاعت از احکام ذکر شد، باید فرزندان بیاموزد که دیدگاه دیانت بهایی در مورد هدف از اجرای احکام الهی کاملاً نوین و متفاوت است. در مقدمه ترجمه‌ی انگلیسی کتاب مستطاب اقدس، بیت‌العدل اعظم می‌فرمایند:

”شریعت بهائی دارای اهداف اربعه است به جامعه انسانی آراش خاطر نهد و سطح رفتار و سلو بشرا ارتقاء دهد و بر عرفان نفوس بپزاید و هیأت اجتماعیه را مجتمعاً و متفرداً به حیات روحانی دلالت نماید.“ (مقدمه کتاب اقدس، طبع مرکز جهانی، ص ۸)

شما باید ابتدا فرزندان را با این اهداف آشنا نمایید و سپس به طور سیستماتیک در مسیر درونی کردن این احکام در فرزندان پیش روید. این کار حتی می‌تواند در جلسات هفتگی خانوادگی انجام شود.

در هر حال مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، توسل شما به احکام و رعایت و اطاعت احکام دین توسط خود شما به عنوان والدین بهایی و به عنوان مهم‌ترین الگوی فرزندان است. فرزندان در رفتار شما تدقیق می‌نمایند تا بدانند که آیا خودتان به آن چه که بدان موعظه می‌نمایید عاملید؟ در صورت امکان در مواردی برای فرزندان توضیح دهید که برای اطاعت از احکام چه کاری انجام می‌دهید و چگونه این کار را انجام می‌دهید. برای مثال در زمان خواندن نماز برای او توضیح دهید که دقیقاً چه کاری انجام می‌دهید و این که این کار را برای اطاعت از حکم خداوند و عشق به او و برای کسب رضایت او انجام می‌دهید. این روش را در موقعیت‌های دیگر نیز به کار گیرید، زمانی که روزه می‌گیرید یا زمانی که از فرزندان می‌خواهید که از به کار بردن الفاظ ناشایست خودداری کند، اشاره نمایید که خود شما نیز از چنین الفاظی استفاده نمی‌کنید و علت آن را هم توضیح دهید، در مورد اهمیت رعایت عفت و عصمت و عواقب عدم پیروی از این حکم با او صحبت کنید، تحت هیچ شرایطی از مشروبات الکلی استفاده

نکنید و از ورود این مشروبات به خانه‌تان اکیداً جلوگیری نمایید .
این‌ها مثال‌های ساده‌ای است از این که چگونه می‌توانیم الگوی
فرزندانمان در اطاعت از احکام باشیم.

هم‌چنان که فرزندان بزرگ‌تر می‌شود بکوشید که در
مذاکراتش با شما احساس امنیت و راحتی داشته باشد و با
آسودگی خاطر در مورد مشکلات اجتماعی که در اطراف خود
شاهد آن‌هاست و حتی به شکل‌های مختلف آن‌ها را تجربه می
کند با شما گفتگو نماید . به آن‌ها اجازه دهید که در مورد سوالات
ذهنی و ابهاماتی که در این موارد برایشان پیش می‌آید صحبت
کنند . تا به این ترتیب همیشه پذیرای توصیه‌ها و نصایح شما
باشند چراکه در غیر این صورت (چنان‌چه در مقابل گفته‌های آن
ها با تعصب و خشکی برخورد نمایید)، دیگر شما را به عنوان هم
صحبت خود انتخاب نمی‌کنند و به سخنان و نصایح شما بها
نخواهند داد . نتیجتاً شما فرصت ارزشمند راهنمایی کردن آن‌ها را
از دست خواهید داد.

منافع و مزایای بهره‌مندی از احکام بهایی و بالعکس
عواقب فردی و اجتماعی محرومیت و سرپیچی از آن‌ها را برای
فرزندان توضیح دهید.

**- در مورد هدف حیات و زندگی پس از مرگ با فرزندان
صحبت کنید**

”انبیاء و مرسلین محض هدایت خلق به صراط مستقیم حق آمده‌اند و مقصود آنکه عبادت پرست شوند تا در حین
صعود با کمال تقدیس و تشریف و انتظاع قصد رفیق اعلا نمایند.“

(جموعه الواح مبارکه، طبع مصر، ص ۱۶۴)

فرزندان باید در مورد هدف زندگی‌شان که همانا پرستش
خداوند و عشق و خدمت به بشریت و کسب فضائل روحانی است،
تعلیم داده شوند و درک نمایند که این موارد برای ارتفاع روحانی

آنان در جهان بعد نیز ضروری است . فرزندان در سنین کودکی هنوز تصور ذهنی پاک و روشن داشته و دچار شک و بدبینی نیستند و به همین علت کودکی زمان مناسبی است که آنان را با حیات پس از مرگ آشنا کنیم.

می‌توان برای آنان مقایسه‌ای را که حضرت عبدالبهاء در مورد دنیای مادی نسبت به جهان پس از مرگ با دنیای رحم نسبت به دنیای بیرون فرموده‌اند را توضیح داد.

به فرموده ایشان هم چنان که انسان در رحم مادر اعضا و جوارحی را که در دنیای مادی برای رشد و پیشرفت به آن‌ها نیاز دارد، تهیه می‌نماید، در این دنیا نیز باید فضائل روحانی را که همان ابزار ترقی و تعالی در عالم بعد است کسب نماید.

لازم است که آنچه در عالم ملکوت لازم، یعنی جمیع قوای ملکوتی را در این عالم تحصیل بکند.

در ادامه می‌فرمایند:

”تا این قومی را پیدا نکنند و این امور را حاصل ننمایند، البته از حیات ابدیه محروم است.“

خطبه مبارک ج ۲ ص ۱۷۱ و ۱۷۲

مدت زمان زیادی را صرف آشنا کردن فرزندان با فضائل روحانی مختلف، گفتگو و بررسی این فضائل و چگونگی به کارگیری آن‌ها در زندگی نمایید.

هنگامی که فرزندان سعی در اجرای یکی از فضائل می‌نمایند او را تحسین و تشویق نمایید و هنگامی که انجام آن را فراموش می‌نماید به او گوشزد و یادآوری کنید.

روش‌های مختلفی جهت آموزش فضائل اخلاقی به فرزندان وجود دارد می‌توانید بسیاری از آن‌ها را به کار گیرید

-به فرزندان بیاموزید که در پایان هر روز رفتار خود را مورد بررسی قرار دهد.

”مادر اگر از طفل حرکت مدوحی بیند تایش کند و تحسین نماید و تطیب خاطر طفل کند و اگر اذنی حرکت بی‌فایده صدور یابد طفل را نصیحت کند و عقاب نماید و بوساطت متوسل حتی زجر لسانی جزئی اگر لازم باشد مجرب دارد“ (مختاری از کتابتبیج ص ۱۲۲)

در پایان روز مثلاً قبل از دعای شب، بسیار خوب است که با فرزندان بنشینید و وقایع مهم روز و رفتارها و فضائل مثبت و پسندیده‌ای را که وی در طول روز از خود بروز داده به یاد آورید . همچنین مواردی را که فرزندان رفتار مناسبی از خود نشان نداده مجدداً مورد بررسی قرار دهید و او را تشویق کنید تا با خود بی‌اندیشد که چگونه می‌توانست به گونه‌ای مناسب‌تر برخورد کرده و بر اساس احکام و فضائل روحانی عمل نماید . این گفتگو فرصت خوبی خواهد بود تا به فرزندان یادآوری نمایید که خداوند همواره بر اعمال ما ناظر است و ما باید طوری عمل نماییم که سبب خشنودی او گردیم، چرا که او را دوست داریم و نگران قضاوت او در مورد خودمان هستیم . به این ترتیب می‌توانیم به عنوان والدین از تعلیم حضرت عبدالبهاء که می‌فرمایند :

”باید اطفال را نصیحت کند که بر آنچه سبب عزت ابدیه است دلالت نمایند“

(مجتبی از کاتبیج ص ۱۳۱)

اطاعت نماییم.

- در فعالیتهای جامعه‌ی بهایی شرکت فعال داشته

باشید

بیت العدل اعظم در پیام نوروز 1974 میفرمایند :

تعلیم تعالیم مبارکه به اطفال را باید تکلیف و وظیفه‌ی اساسی هر یک از والدین بهایی تلقی کرد. این
تعلیم باید شامل آموزش‌های اخلاقی به کلام و مثال و مشارکت فعال اطفال در حیات جامعه‌ی بهایی

باشد. (ترجمه)

- شرکت مستمر و منظم در کلاس‌های اطفال

حضرت عبدالبهاء:

“البته داماین انجمن (مدرسه می اطفال در آخر هفته) را مجری دارید و اهمیت بدید تا روز به روز توجیح یابد و به نصفت روح القدس زنده کردو اگر چنانچه یابد و شاید این انجمن ترتیب یابد یقین بدان نتایج عظیم بخشد ولی ثبات و استقامت لازم است نه آنکه ایامی چند دوام نماید بعد کم کم فراموش شود، شرط استقامت”.

(مقتضای از کتابتبیج ص ۱۴۰)

چنانچه واقعاً خواهان آن هستید که فرزندان از هویتی بهایی برخوردار گردد باید بکوشید که به طور منظم و حداقل هفته‌ای یک بار در کلاس‌های اطفال شرکت نماید.

اهمیت شرکت در این کلاس‌ها بر همه بهاییان واضح است و نیازی به توضیح و تأکید بیشتر نیست. اولین اصل مهم در مورد این کلاس‌ها آن است که حضور در آن‌ها علم و دانش فرزند شما را به طور سیستماتیک و با روش‌های مؤثر افزایش می‌دهد. اگرچه بسیاری از ما بر این باوریم که می‌توان معلومات امری را در خانه به فرزندان آموخت اما واقعیت این است که انجام این کار در خانه به طور منظم و با برنامه‌ریزی دقیق و سیستماتیک و قدم به

قدم به گونه‌ای که شامل تمام زمینه‌های مطالعاتی از قبیل تاریخ امر، احکام، تعالیم، عرفان، ساختار اداری بهایی و غیره باشد بسیار دشوار است.

مزیت بزرگ کلاس‌های اطفال آن است که در این کلاس‌ها مربیانی مجرب و دلسوز بر پایه آثار و احکام دیانت و بر اساس برنامه‌ای مدون (برنامه‌ای که طی سال‌ها با هم فکری بسیاری از محققین و کارشناسان طراحی شده) به آموزش و تربیت فرزندانمان می‌پردازند.

علاوه بر این‌ها واقعیت این است که والدین برای آن که بتوانند مطالب مورد نظر را به طور منظم و سیستماتیک به فرزندان بیاموزند نیاز به نظم و قاطعیت و قواعد محکمی دارند و در نهایت این که فرزندان شما را به چشم پدر یا مادر می‌نگرند و ممکن است از پذیرفتن شما و صحبت‌هایتان به عنوان معلم و مربی امتناع ورزند.

فایده دیگر این کلاس‌ها آن است که فرزند شما در کلاس ملاحظه می‌نماید که چگونه سایر بزرگسالان (مربیان او) و دوستان

و هم‌سالانش فضائل و احکام و تعالیم بهایی را به کار می‌گیرند و در می‌یابد که این تنها پدر و مادرش نیستند که بر انجام اموری هم‌چون دعا و مناجات و گفتن الله ابهی و غیره تأکید دارند بلکه جامعه‌ی بیرون از خانه نیز همین گونه عمل می‌کند. در نهایت این موارد مشوق فرزندان در انجام فضائل بهایی گشته و منتج به استحکام هویت بهایی در او می‌شود.

علاوه بر همه‌ی آن‌چه ذکر شد یکی از ارزشمندترین فواید این قبیل کلاس‌ها آن است که با شرکت در آن‌ها فرزندان این فرصت را می‌یابد که سایر اطفال بهایی را بشناسد و روابطش را با هم‌سالانش گسترش دهد، روابطی که در آینده به خصوص در زمان مشکلات دوران جوانی و نوجوانی نقش به‌سزائی در زندگی وی ایفا خواهد نمود. زیرا هنگامی که فرزندان با مشکلات و چالش‌های دوران نوجوانی روبرو می‌گردد، معمولاً برای مشورت و هم‌صحبتی به دوستان نزدیکش روی می‌آورد. شما باید اطمینان حاصل نمایید که این دوستان نزدیک فرزندان، افرادی هستند که ارزش‌های اخلاقی مشابه با شما دارند. مخصوصاً در شرایطی که

محیط اطراف و اجتماع تأثیرات منفی بسیار قوی بر روی جوانان و نوجوانان می‌گذارد، این دوستان می‌توانند موجب حفظ و صیانت فرزند شما در حصن امرالله گردد.

- شرکت فعال در ضیافت نوزده روزه

بیت العدل اعظم مقرر فرمودند اعلام کنیم که اطفال را باید تعلیم داد تا اهمیت روحانی اجتماع احبای جمال مبارک را درک کنند و به افتخار و فضل توانایی شرکت در آنها، به هر صورت و شکلی که باشند، پی برند.

ایجاد حس تعلق به جامعه بهایی در فرزندان بسیار مهم است. بودن در کنار افرادی هم‌فکر با اهدافی مشابه که فضائل روحانی را که ما خواستار ایجاد آن در فرزندانمان هستیم از خود بروز می‌دهند، بسیار ارزشمند است. بنابراین بکوشید فرزندان قدر موهبت شرکت در جامعه بهایی را که در ضیافت نوزده روزه به بهترین شکل تجلی می‌نماید، بدانند.

تا آن‌جا که می‌توانید او را همراه خود به ضیافت ببرید. ضیافت آزمایشگاهی است که در آن فرزندان مشاهده می‌نمایند، تجربه می‌کند و می‌آموزد. برای مثال در ضیافت فرزندان مشاهده

می‌کند که همه بهائیان دعا می‌خوانند و شاهد حالت احترام و تواضع در هنگام تلاوت ادعیه می‌باشد، می‌بیند که چگونه همه‌ی بهائیان در هنگام تلاوت دعا و آثار در سکوت و دست به سینه و با چشمان بسته می‌نشینند. فرزندان به سرعت می‌آموزد که او نیز باید چنین رفتار نماید. نیروی الگو پذیری او بسیار قوی است و خواهد فهمید که این‌ها فقط قواعد ساده‌ی اختیاری نیستند که والدین خواهان اجرای آن در خانه و خانواده می‌باشند، بلکه همه‌ی بهائیان به اجرای آن‌ها پایبندند. او در ضیافت شخصاً و مستقیماً مشورت را می‌بیند و درمی‌یابد که چه مهارت‌هایی برای شرکت فعال و موفق در مشورت لازم است. هم چنین در بخش اجتماعی ضیافت از مصاحبت با دوستان لذت برده و تعالیمی هم‌چون وحدت در کثرت، یگانگی، تساوی حقوق زن و مرد و عشق و محبت عمیق و خالصانه را مشاهده و تجربه می‌کند. در نهایت باید به فرزندان بیاموزید که شرکت در ضیافت نوزده روزه فرصت مغتنمی برای تقدیم سخاوت‌مندانه تبرعات به صندوق است.

یادگیری این مسأله در کودکی بسیار ساده‌تر از دوران بزرگسالی است.

از آن جایی که حضور و شرکت اطفال در بخش‌های مختلف ضیافت کمک بسیار شایانی به شکل‌گیری هویت بهایی در آنان می‌نماید، اعضا باید بکوشند تا در حد امکان ضیافت را در روزها و ساعاتی تشکیل دهند که امکان حضور خانواده‌ها به همراه فرزندان‌شان فراهم باشد. برای مثال به جهت تسهیل و تشویق حضور کودکان در ضیافت می‌توانید ضیافت را در ساعات آغازین شب برگزار نمایید تا اطفالی که فردای آن روز به مدرسه می‌روند بتوانند حداقل در بخش روحانی ضیافت شرکت نمایند.

- فرزندان را تشویق کنید تا در تقدیم تبرعات شرکت

نماید

حضرت ولی امر الهی:

«مهر فرزند بهایی اعم از صغیر یا کبیر: می تواند تبرعاتی به صندوق اعانات امر تقدیم نماید. پنج دستور و بیان خاصی در این باب ضرورت ندارد اطفال بهایی پیوسته در هر محل و جوی به امر اهدا نموده اند» (نقل ترجمه از صفحه ۱۱۳، مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهایی)

هنگامی که به هر شکلی در پرداخت تبرعات و کمک به جامعه شرکت و فعالیت می‌نمایید، بکوشید که فرزندان را در جریان فعالیت‌تان قرار دهید تا به این ترتیب الگوی مناسبی برای او گردید. او را تشویق کنید تا مقداری از پول تو جیبی‌اش را برای تقدیم به تبرعات کنار گذارد. مثلاً ممکن است به طور هفتگی یا روزانه مبلغ اندکی را کنار گذاشته و نهایتاً در صندوق ضیافت بی‌اندازد. در این مرحله ابداً مبلغ تبرع حائز اهمیت نیست بلکه صرف ایجاد عادت به اهدای تبرع با عشق و فداکاری ارزشمند است.

- اعیاد مذهبی را جشن بگیرید

حضرت ولی امر الهی:

«اصل کلی بر آن است که صدور درخواست معافیت از حضور در جلسات مدرسه در ایام
مهرکه بهائی مقبول و مستحسن است. این امر برای کلیه ی اطفال بهائی، در هر مرحله از عمر، صادق
است». (نقل ترجمه از صفحه ۱۱۴ مجموعه آثار مبارکه «بار و تریتم بهائی»)

در هر کجای دنیا که زندگی می‌کنیم، مطمئناً فرزندانمان
تعطیلات ملی و مذهبی کشور مانند کریسمس، عید پاک
مسیحیان و تعطیلات اسلامی، اعیاد ملی و ... را تجربه می‌کند.
برای آن دسته از ما که در غرب زندگی می‌کنیم. تعطیلات
کریسمس، تعطیلاتی است که بر تمام محیط و اجتماع غالب و
تأثیرگذار است و فرزندان ما نیز به سوی این همه زرق و برق این
عید، تزئینات، تبلیغات، موزیک‌ها و بابا نوئل و هدایایش جذب می
شوند.

چه در مدرسه، چه در خیابان‌ها و فروشگاه‌ها و در مراوده
با دوستان غیر بهائی‌شان، فرزندان تحت تأثیر هیجان‌ات و شوق و
ذوق و انتظار برای گرفتن کادو و شکلات و شیرینی‌ها و سایر
خوراکی‌های خوشمزه قرار می‌گیرند اگرچه در حال حاضر ابداً

نمی‌توانیم با این سطح تأثیرگذاری رقابت نماییم، اما حداقل کاری که می‌توانیم انجام دهیم آن است که به طور جد به تجلیل اعیاد و ایام مذهبی خاص خویش پردازیم . بدین معنا که این ایام را برای فرزندانمان روزهایی پرهیجان، شاد و مفرح و خاطره‌انگیز نماییم . اولین قدم آن است که برای درخواست مرخصی از کار خود و هم چنین مدرسه فرزندان اقدام نماییم . این اقدام به خودی خود تا حد زیادی به تقویت هویت بهایی فرزندان کمک می‌نماید چرا که بدین ترتیب فرزندان کاری را انجام می‌دهد که او را از سایرین متمایز می‌سازد، به همراه سایر خانواده‌های بهایی در منزل خود یا سایر دوستان جشنی برپا نماید . دقت کنید که این کار را با برنامه‌ریزی دقیق انجام دهید . ابتکارات خلاقانه به خرج دهید . می‌توانید محل جشن را تزئین کنید و فرزندان را با انواع تفریحات و شیرینی و شکلات شاد نمایید حتی برای آن‌ها هدایایی تهیه کنید . می‌توانید با آهنگ‌های زیبا فضای بهتری ایجاد نمایید . می‌توانید نمایشنامه‌ای در مورد واقعه‌ی تاریخی آن روز تهیه کنید و از بچه‌ها بخواهید آن را اجرا نمایند . این روز را به

روزی تبدیل نمایید که همواره در ذهن فرزندان باقی بماند. این روز باید برای همه اعضای خانواده روزی خاص باشد. حتی می‌توانید برنامه‌ی رفتن به مکان تفریحی خاص مانند کنسرت، پیک نیک، پارک یا هر تفریح دیگری بر اساس علائق خانواده و شرایط محیطی که در آن زندگی می‌کنید ترتیب دهید. علاوه بر این‌ها جامعه‌ی بهایی محل زندگی شما برای جشن و مهمانی درجای خاصی جمع می‌شوند، حتماً به همراه فرزندان در این جمع شرکت نمایید و تا حد امکان با سایر اعضای جامعه در طراحی و برنامه‌ریزی این جمع همکاری نمایید.

هم‌چنین از قبل برای فرزندان در مورد واقعه‌ی تاریخی آن روز خاص توضیح بدهید و از او بخواهید در اجرای ادعیه و برنامه‌های جشن همکاری نماید.

تکرار مکرر چنین اقداماتی پس از مدتی باعث می‌شود تا فرزندان با چنین مسائلی مأنوس گشته و هویت بهایی خویش را بپرورد.

علاوه بر این‌ها باید به فرزندان این اجازه را بدهید و حتی او را تشویق نمایید تا در جلساتی مانند جلسه شهادت حضرت اعلی و صعود حضرت بهاء‌الله و حضرت عبدالبهاء شرکت نماید. فرزندان مشتاق خواهد بود تا مانند بزرگسالان برای شرکت در مراسم بیدار بماند. سعی کنید همه چیز را منظم و هماهنگ کنید تا شرکت در این جلسات برای او تجربه‌ای لذت‌بخش و خوشایند باشد.

مثلاً از او بخواهید بعد از ظهر آن روز استراحت نماید تا در طول جلسه خواب آلوده نباشد و مراسم برای شما و فرزندان و سایر اعضای جلسه خوشایندتر باشد.

چنین جلساتی فرصت‌های مناسبی است که به فرزندان بیاموزیم که مراسم رسمی را چگونه با سکوت و احترام برگزار می‌نماییم. بکوشید تعداد زیادی از داستان‌های امری را در برنامه‌ی جلسه بگنجانید و چندین تنفس و پذیرایی را در برنامه جای دهید تا بدین ترتیب شبی خاطره‌انگیز و سرشار از روحانیت را برای فرزندان ایجاد نمایید.

- ارائه نطق و اجرای برنامه در جمع

"اطفال مدرسه را از صفر سن به نطق های مکمل دلالت نمایند که در اوقات فرصت و راحت

مشغول به نطق فصیح گردند و میان مبلغ نمایند". (تجملاتی از کتاب جلد ۱ ص ۱۳۱)

سعی کنید برای فرزندان شرایط و فرصتهایی فراهم کنید که بتواند نطق‌هایی مؤثر و گیرا و نافذ ارائه دهد. به او کمک کنید تا در خانه این کار را تمرین کند، تکنیک‌هایی را به او بیاموزید تا قدرت بیان و فصاحت و شیوایی گفتارش را بهبود یابد. حتی در صورت نیاز او را در سمینارهای آموزش سخنوری شرکت دهید. در کنار این یادگیری، شرایطی را فراهم آورید تا فرزندان در زمینه‌های مختلف دینی، سخنوری نماید تا بدین ترتیب قادر گردد تکنیک‌هایی را که آموخته به کار گیرد و اعتماد به نفسش را افزایش دهد. جمع‌های غیر رسمی و دوستانه فرصت‌های مناسبی برای شروع چنین تمریناتی هستند چرا که فرزندان در این قبیل محیط‌های صمیمی و دوستانه از اعتماد به نفس بیشتری برخوردار است. می‌توانید او را تشویق نمایید تا در یکی از زمینه‌های امری و

یا هر زمینه دیگری که به آن علاقه‌مند است نطقی ارائه دهد. زمانی که فرزندان به سنین بالاتر می‌رسند می‌توانید از آنها بخواهید در مورد مسائلی هم چون اثبات وجود خدا و یا حقانیت ظهور حضرت بهاءالله نطق‌ها و سخنرانی‌هایی ارائه دهد.

یک راه‌کار ساده دیگر آن است که از او بخواهیم قسمتی از آنچه را که در کلاس‌های امری آموخته در ضیافت نوزده روزه برای اعضا ارائه دهد. هم‌چنین فرزندان باید تشویق شوند که در جلسات و اعیاد و ایام خاص امری بیانات و آثار و داستان‌های مربوط به آن روز را آماده کرده و از بر بخوانند و حتی وقایع خاص را به صورت نمایش اجرا نمایند.

- شرکت در کلاس‌های تابستانه

باید دوره‌های درسی شخصی در طی مراحل مختلف امروزه به طریقی که محققین را به ادامه‌ی فردی مطالعات خویش به‌بمقام مراجعه تشویق و تحریف نماید ارائه کرد. زیرا دوره چندروزه برای فراگیری جمیع مسائل کافی نیست و آنان باید عادت و روش مطالعه و تحقیق مداوم پیرامون امر مبارک آموزش

داده شود زیرا هرچه آثار و کلمات اعلی را بیشتر مطالعه نمایم حقایق منج در آن بیش از پیش بر ما آشوف می گردد". (اخبار هدایت شماره ۱۹۰۶)

چنانچه در محل زندگی شما کلاس های تابستانه و کارگاه های یک روزه برگزار می گردد شرکت دادن فرزندان در آن ها بسیار توصیه می شود. شرکت در این جمع ها کمک بسیاری به ایجاد هویت بهایی در اطفال می نماید. چه چیزی بهتر از این که او در کنار عده ای از هم سالان بهایی اش فعالیت های گروهی از قبیل صرف غذا، یادگیری مطالب، انجام تفریحات و بازی های مختلف را تجربه کند و همانند یک خانواده لحظات شاد و غمگینی را در کنار هم تجربه کنند. خاطره ای چنین لحظات لذت بخشی همواره در ذهن اطفال باقی خواهد ماند. لحظاتی که دوستان صادق و حامی با صلح و آرامش در کنار یکدیگر در فعالیت های مختلف به جهت ارتقاء روح و ذهن خود مشارکت می نمایند و ادعیه و اذکار مختلف می خوانند و بهتر از همه این که این جمع فرصت مناسبی است که فرزندان با اطفال هم سن و سال خود مراوده نماید و دوستی هایی شکل گیرد که با گذشت زمان محکم تر شده و چنان

چه ادامه یافته و پیگیری شود دایرهٔ روابط او را در دوران نوجوانی و جوانی گسترده‌تر می‌نماید.

- به همراه فرزندان به تبلیغ امرالله قیام نمایید

حضرت ولی امرالله:

نحوه‌ی تبلیغ امرالله را باید به جوانان بهائی تعلیم داد. (ترجمه)

یکی از ابزارهای بسیار کارآمد در راستای ایجاد هویت بهایی در اطفال این است که آنها را در فعالیتهای تبلیغی‌مان همراه سازیم.

نفس به اشتراک گذاردن باورهایمان حاکی از اعتقاد راسخ ما به این باورهاست . فرزند ما باید ببیند که ما چگونه عقاید و بینش‌مان را با دوستان و اطرافیان‌مان در میان می‌گذاریم . او به دقت عملکرد شما را مشاهده کرده و از شما می‌آموزد و روش تبلیغی شما را درپیش خواهد گرفت .

می‌توانید فرزندان را در برنامه‌های تبلیغی شرکت دهید . به این ترتیب که جمع‌های دوستانه‌ای را در خانه‌تان تشکیل داده و فرزندان را تشویق نمایید که او نیز دوستانش را به شرکت در این جمع‌ها دعوت نماید .

حتی می‌توانید فرزندان را در جمع‌هایی که به جهت برنامه‌ریزی روند تبلیغی تشکیل می‌شوند شرکت دهید و به گونه‌ای رفتار نمایید که احساس کند عنصری مفید در جمع است . هر اندازه فرزندان بیشتر به چنین جمع‌هایی احساس تعلق نماید هویت بهایی مستحکم‌تری در وی ایجاد می‌گردد . در فرآیند تبلیغ فرزندان می‌تواند اقدامات موثری در کنار شما انجام دهد، مثلاً می‌تواند مختصری از تاریخ امرالله را بیان نماید و یا معرفی کوتاه و

موجزی از دیانت بهایی ارائه دهد، حتی می‌توانید با یکدیگر
نمایشی عروسکی و یا تئاتری که گویای یکی از جوانب امری مانند
تاریخ، احکام و یا تعالیم بهایی باشد ترتیب دهید. من شخصاً
خاطره سفر تبلیغی را که به همراه مادرم به کشور هندوستان
رفتم هرگز فراموش نخواهم کرد. مادرم مرا در تمام مراحل کار
شرکت می‌داد و مرا تشویق می‌نمود که در این جریان شرکت
فعال داشته باشم.

- فرزندان را به زیارت اماکن متبرکه ببرید

در مذاکراتم با جوانان و بزرگسالان بهایی یکی از مواردی
که به عنوان مهم‌ترین عامل در ایجاد هویت بهایی از آن یاد می
شود تجربه زیارت اماکن مقدسه بود.
حضور در سفرهای روحانی خاطره‌ای معنوی و به
یادماندنی در ذهن آنان به جا می‌گذارد.

مکانی لبریز از تقدس و سرشار از روحانیت با سلوک
بهایی درکی عمیق نسبت به امرالله و سروری معنوی را در آنان
بیدار می کند.

پاورقی مترجم : ما بهائیان مقیم ایران از وجود تعداد
بسیاری از اماکن متبرکه بهره‌مندیم خوب است در دیدارمان از
این اماکن شرح مختصری از وقایع تاریخی مربوط به آن مکان را
برای فرزندانمان توضیح دهیم.

- خدمت

”شرافت و مغفرت انسان در آن است که بین طلاء امکان نشا خیزی کردد. در عالم وجود
آیا نعمتی اعظم از آن مقصور است که انسان چون در خود نگیرد مشاهده کند که به توفیقات الهیه سبب
آسایش و راحت و سعادت و منفعت هیأت بشریه است؟“ (رساله مدینه ص ۴)

از سنین کودکی فرزندان را تشویق نمایید که به دیگران
خدمت نماید و به او بیاموزید که:

خدمت به خلق از اعظم مواهب امکان است

برای فرزندان داستان‌های بسیاری از خدمات حضرت عبدالبهاء تعریف نمایید. علاوه بر این برنامه‌ای طراحی کنید که طی آن به کمک فرزندان و با مشارکت فعال او دوستان و آشنایان را در حل مشکلات در حد امکان یاری دهید. اقداماتی بسیار ساده حتی از قبیل طبخ غذا یا کیک به کمک فرزندان و بردن آن برای افراد سالخورده و یا جمع‌آوری اسباب‌بازی و لباس‌های بلااستفاده فرزندان با همکاری خود او و تقدیم آن‌ها به کودکان بی‌بضاعت، فعالیت‌هایی هستند که در ایجاد روحیه خدمت در فرزندان نقش به‌سزائی ایفا می‌کنند. در این جا هم نکته‌ای که قابل تأکید است نظم و پیگیری در امر خدمت است. تا بدین ترتیب فرزندان از سنین کودکی عادت نمایند که نسبت به نیازهای اطرافیان و احتیاجات افراد جامعه‌اش بی‌تفاوت نباشد و به سایرین بی‌اندیشد.

بروز و ظهور چنین اقداماتی از جانب شما با مشارکت فرزندان در این امور فرصت مغتنمی را برای ایجاد هم‌بستگی و

صمیمیت بیشتر بین شما و او فراهم می‌آورد و هم چنین شما را به الگوی بسیار مؤثری برای زندگی آینده فرزندتان تبدیل می‌نماید.

- خانه‌ی خود را مرکز فعالیت‌های امری نمایید

”طوبی از برای تو که خانۀ را بر روی خلق کشوی تا داخل شوند و مرده ملکوت بشوند
... بدان در هر منزلی که ستایش و نیایش الهی بلند گردد و اسرار ملکوتش اعلان شود آن خانۀ روضه الهی
و فردوس سعادت ابدیست“.

(نقل از حضرت عبداله‌الواح حضرت عبداله‌الحاج ص ۶۸)

-میزبان جمع‌های دعا، حلقه‌های مطالعه و سایر جمع‌های دوستانه بهایی باشید.

اگرچه بسیار مهم است که هر صبح و شام همراه فرزندانمان به دعا بنشینیم. در حضور آنها نماز خوانیم، داستان‌های امری برایشان تعریف کنیم و آنها را در کلاس‌های اطفال و ضیافت نوزده روزه و جمع‌های تابستانه به طور منظم شرکت دهیم. اما به نظر من این‌ها کافی نیست.

یکی دیگر از عوامل بسیار کلیدی که همواره در گفتگوهای من با بهائیان مطرح می‌شد اهمیت تأثیر شدید رشد یافتن در خانه‌ایست که مرکز فعالیت‌های امریست. فرزندان که پرورش یافتن در چنین خانه‌ای را تجربه کرده‌اند همواره تأثیر شگرف آن را در زندگی آینده‌ی خویش ملاحظه می‌نمایند.

بیت‌العدل اعظم همواره از ما می‌خواهد که مسؤولیت برگزاری فعالیت‌های امری محل زندگی خود را تا آن‌جا که می‌توانیم بر عهده گیریم.

فعالیت‌های عمده ای وجود دارد که می‌توان در خانه از مشارکت فرزندان در آن‌ها بهره جست. جلسات دعا، حلقه‌های مطالعه و بیوت تبلیغی این‌ها فعالیت‌هایی هستند که فرزندانمان می‌توانند از سنین کودکی در آن‌ها شرکت نمایند. اگر فکر می‌کنید که ممکن است حضور آن‌ها در تمام طول جلسه برایشان کسل‌کننده باشد، می‌توان از آن‌ها خواست در قسمتی از جلسه شرکت نمایند (مثلاً به مدت نیم ساعت) می‌توانیم فرزندانمان را تشویق کنیم که برای شروع جلسه یک یا دو مناجات و یا قسمتی از آثار را تلاوت نمایند که مشوق و انگیزه‌ی آن‌ها برای حفظ آثار می‌باشد و هم‌چنین باعث افزایش اعتماد به نفس آن‌ها برای خواندن آثار با صدای بلند در حضور جمع گردد.

در این جمع‌ها خوب است که از فرزندمان بخواهیم تا در پذیرایی از مهمانان کمک کرده و بدین‌سان خدمت به دیگران و مهمان‌نوازی را در آنان نهادینه کنیم. به این ترتیب فرزندان به میزبانی چنین جمع‌هایی خوگرفته و در سنین بزرگسالی نیز این عادت را ادامه می‌دهند.

برگزاری جمع‌های بهایی در خانه چندین مزیت دارد، به والدین کمک می‌کند که با وجود آن که مجبورند فرزندانشان را زود به رختخواب بفرستند اما از حضور در جمع‌ها و فعالیت‌های بهایی محروم نگردند، والدین الگوی مناسبی برای فرزندشان در مهمان‌نوازی و گشودن درب خانه به روی یار و اغیار، بهائیان و غیربهائیان و هر آن کس که مشتاق آشنایی با دیانت بهائیت تبدیل می‌گردند. این جمع‌ها روح پویایی و تحرک را به خانواده می‌آورد و به فرزندان می‌آموزد که با عشق و محبت با افرادی از گروه‌های مختلف معاشرت نمایند و هنر مهمان‌نوازی را به آنان می‌آموزد. به فرزندانمان این فرصت را می‌دهند که به زندگی اجتماعی ملحق شوند و عادت منظم و مرتب شرکت در جمع‌های بهایی را در آنان درونی می‌کند و باعث می‌شود که در آینده نیز همین رویه را در پیش گیرند. همچنین این جمع‌ها فرصت مناسبی است که فرزندان می‌توانند دعا و مناجات‌هایی را که حفظ کرده‌اند قرائت و تمرین کنند و در تبلیغ امرالله مشارکت نمایند. اطفال مبعلین شگفت‌آوری هستند. اغلب افراد غیربهائی تحت

تأثیر درک و آگاهی عمیق این اطفال و دیدگاه والای آنها و توانایی فرزندان بهایی در تلاوت دعا و آثار مبارکه قرار می‌گیرند.

- با فرزندان مشورت کنید

“در امور جزئی و کلی انسان باید مشورت نماید تا به آنچه موافق است اطلاع یابد”

(امرو و خلق ج ۳ ص ۴۱۲)

شرکت دادن فرزندان در مشورت‌های داخل خانواده در مورد مسائل خانوداگی و در خارج از خانه در مورد مسائل مربوط به جامعه در او حس غرور و مالکیت و حس عمیق تعلق به جامعه و درک را ایجاد می‌نماید. او نباید فقط عضوی شنونده و منفعل باشد بلکه باید با احساس مسئولیت نسبت به جامعه در فعالیت‌ها شرکت داشته باشد. این موارد هویت بهایی را در فرزندان قوی‌تر می‌سازد.

برای مثال در قسمت شور و مشورت ضیافت نوزده روزه باید نظرات اطفال در زمینه‌های مختلف شنیده و لحاظ شود. این روش و اسلوب مزایای دیگری نیز دارد. مثلاً در سنین کودکی

توانایی مشورت به آن‌ها می‌دهد و احساس اعتماد به نفس آنان را برای خطاب قرار دادن گروه بزرگی از افراد تقویت می‌کند و به آن‌ها می‌آموزد که در کمال صلح و دوستی و احترام با دیگران به شور نشینند.

- دیدارهایی با سایر اطفال بهایی ترتیب دهید

برای آن دسته از ما که در کشورهای غربی زندگی می‌کنیم و از داشتن خانواده‌های گسترده و پرفامیل محروم هستیم، بسیارمقتضی است که با کودکانی هم‌سن فرزندان دیدارهایی ترتیب دهیم تا به این ترتیب از کسالت و خستگی فرزندان و والدین (به ویژه مادرانی که خانه‌دار هستند) جلوگیری شود. هم‌چنین این ملاقات‌ها به شما کمک می‌کند که دوستی‌هایی صمیمانه با سایر اطفال و والدینشان شکل دهید. مثلاً بسیار عالی است که هفته‌ای یک بار قرار ملاقات و بازی با اطفال دیگر ترتیب دهید (شاید بهتر باشد که این اطفال از کسانی انتخاب شوند که محل سکونت‌شان به شما نزدیک باشد تا این ملاقات‌ها به سادگی

میسر گردد) در این دیدارها می‌توانید از بچه‌ها بخواهید که یک یا چند مناجات تلاوت نمایند، می‌توانید با آن‌ها در مورد فضائل اخلاقی صحبت کنید و در مورد رفتارهایشان از آن‌ها سؤالاتی هم چون: "اگر این‌گونه عمل کنی حضرت عبدالبهاء در موردت چه فکری خواهد کرد؟" بپرسید. چنین ملاقات‌هایی ارزش بسیار زیادی دارد چرا که روابطی عمیق و پرمحبت و دوستی‌هایی صمیمانه بین والدین جامعه ایجاد می‌کند و به این ترتیب کیفیت حیات جامعه بهایی را افزایش می‌دهد.

- از جوانان و نوجوانان بهایی نیز دعوت نمایید که در

ملاقات‌های شما شرکت کنید

"میت العدل اعظم امیدوارند مشاهده نمایند که جوانان به نحوی دائم التزاید قوامی خود را به تعلیم و تربیت روحانی اطفال اختصاص می‌دهند و به این طریق مبانی امر الهی در مملکت خویش را تقویت می‌کنند". (ترجمه پیام میت العدل اعظم)

کودکان به طور طبیعی کشش و علاقه خاصی به جوانان دارند. چرا که جوانان پر انرژی و محبوب هستند. یکی از راه‌های ارائه الگوی مناسب به فرزندان آن است که جوانان بهایی را به خانه‌ی خود دعوت کنید تا با فرزندان وقت بگذرانند حتی می‌توانید گاهی از آن‌ها بخواهید که به عنوان پرستار کودکان این کار را انجام دهند، برای فرزندان حضور در کنار فردی که به او علاقه دارد و فردی که ارزش‌هایی مشابه والدین او را دارد و فضائل اخلاقی بهایی را دارا می‌باشد بسیار ارزشمند و مؤثر است.

نتیجه‌گیری

ما به عنوان والدین بهایی دیگر نمی‌توانیم دست روی دست گذاشته و منفعل بنشینیم و فقط بنگریم که آیا فرزندمان به فردی با هویت بهایی تبدیل می‌گردد یا خیر.

ام‌الله از ما می‌خواهد که فرزندان مومن و فداکار و خادمانی بهایی بی‌پروریم، افرادی که قادر باشند مسئولیت‌های روز افزون جامعه‌ی روبه‌رشد بهایی را به عهده گیرند.

جهان به چنین افرادی نیاز دارد افرادی که پیام شفابخش حضرت بهاءالله را به گوش جهانیان برسانند و با اعمال و رفتارشان تأثیر تعالیم و احکام او را به اثبات رسانند.

چگونه می‌توانیم خواسته‌ی خالقمان را نادیده انگاریم؟
گفتگوها و مذاکراتم با والدین، اطفال، جوانان،
برزگسالان، متخصصان در این، زمینه و مشاهدات شخصی‌ام مرا به
این نتیجه‌ی مسلم رساند که چنانچه ما به عنوان والدین بهایی با
نهایت اطمینان و به طور مکرر و مستمر توصیه‌های این کتاب را
به کار گیریم و خود نیز بسیار هوشمندانه حیات بهایی را دارا
باشیم می‌توانیم مطمئن باشیم که فرزندانمان بهائینی مؤمن،
عاشق، فداکار و خدوم بار خواهند آمد. حداقل این که خیال و
وجدانمان آسوده خواهد بود که نهایت تلاش و کوشش خود را در
این راه نموده‌ایم .

لیست کارهایی که باید انجام شود

کارهایی که باید در خانه انجام شود

- خواندن و شنیدن سرودها و مناجات‌های امری و تلاوت آیات الله هر صبح و شام همراه با فرزندان
- خواندن نماز در حضور فرزندان
- آموزش ذکر الله ابهی
- استفاده از شمایل حضرت عبدالبها و نشان اسم اعظم در

اتاق فرزندان

- تفکر و تعمق در آثار همراه با فرزندان
- همکاری با فرزندان در حفظ و یادگیری آثار و الواح
- خواندن داستان‌های امری برای کودکان
- اجرای داستان‌های امری همراه با فرزندان
- خواندن و نواختن اشعار و ترانه‌های بهایی همراه با

فرزندان

- برگزاری جمع تعمق و تفکر با حضور اعضای خانواده

- آموزش اطاعت از احکام الهی به فرزندان
- گفتگو در مورد هدف حیات و مفهوم زندگی پس از مرگ با فرزندان
- آموزش ارزیابی روزانه رفتارهای کودکان

شرکت در فعالیت‌های جامعه بهایی

- شرکت منظم و مستمر فرزندان در کلاس‌های اطفال
- شرکت فعال فرزندان در ضیافت نوزده روزه
- تشویق فرزندان به تقدیم تبرعات
- برگزاری جشن در اعیاد مذهبی
- اجرای برنامه در جمع توسط فرزندان
- شرکت فرزندان در کلاس‌های تابستانه
- همراه کردن فرزندان در تبلیغ امرالله
- زیارت اماکن متبرکه به همراه فرزندان
- همراه کردن فرزندان در خدمت

خانه‌ی خود را مرکز فعالیت‌های امری نمایید

- میزبانی جمع‌های دعا، حلقه‌های مطالعه و سایر جمع

های دوستانه‌ی بهایی

- مشورت با فرزندان

- دیدار با سایر اطفال بهایی

- دعوت از جوانان و نوجوانان در ملاقات‌های اطفال